

SUOMEN LASTEN
PARLAMENTTI
TÄYSISTUNTO 19.-20.11.2009

TERVEHDYKSET
HELSINKI

Lapsella on oikeus osallistua!

12 artikla

1. Sopimusvaltiot takaavat lapselle, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, oikeuden vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa.
Lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.
2. Tämän toteuttamiseksi lapselle on annettava erityisesti mahdollisuus tulla kuulluksi häntä koskevissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa toimituksissa joko suoraan tai edustajan tai asianomaisen toimielimen välityksellä kansallisen lainsäädännön menettelytapojen mukaisesti.

13 artikla

1. Lapsella on oikeus ilmaista vapaasti mielipiteensä.

Tämä oikeus sisältää vapauden hakea, vastaanottaa ja levittää kaikenlaisia tietoja ja ajatuksia yli rajojen suullisessa, kirjallisessa, painetussa, taiteen tai missä tahansa muussa lapsen valitsemissa muodossa.

2. Tämän oikeuden käytölle voidaan asettaa tiettyjä rajoituksia, mutta vain sellaisia, joista säädetään laissa ja jotka ovat välttämättömiä: a) muiden oikeuksien tai maineen kunnioittamiseksi; tai b) kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen (ordre public), tai väestön terveyden tai moraalin suojelemiseksi.

Nuorisolaki on tullut voimaan maaliskuussa 2006, ja se koskettaa kaikkia alle 29-vuotiaita.

8 §

Nuorten osallistuminen ja kuuleminen

Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

Hyvät lapsen oikeuksia edistävät järjestöt ja yhteisöt

Yhteinen lapsen oikeuksien sopimuksen avajaistilaisuus Finlandia-talolla on symbolinen muistutus siitä, että lasten osallistuminen vaatii aikuisten läsnäoloa. YK:n lapsen oikeuksien 12. artikla antaa lapsille vapauden ilmaista omat näkemyksensä. Tästä syystä sytytämme yhdessä 12 lyhtyä lasten osallisuudelle.

Lapsen oikeuksien edistäminen vaatii käytännössä monien toimijoiden panostusta ja yhteistyötä. Toivon kaikille lapsen oikeuksien parissa toimiville organisaatioille menestystä tehtävässään.

Hyvää YK:n lapsen oikeuksien 20-vuotisjuhlapäivää

Sauli Niinistö

eduskunnan puhemies

Lapsen osallistumisen merkitystä tulisi painottaa entistä näkyvämmiin ja kattavammin. Suomen Lasten Parlamentti, lapsiasiavaltuutettu, Lastensuojelun keskusliitto, eduskunnassa toimiva Lapsen puolesta ryhmä sekä moni muu taho ja järjestö voivat näyttää hyvää ja aktiivista esimerkkiä, mutta jokainen kunta, kaupunki ja aikuinen kantaa myös vastuuta lasten oikeuksien toteuttamisesta ja lasten osallistumismahdollisuuksista. Lasten oikeuksien valvominen on meidän aikuisten tehtävä ja velvollisuus. Tämä on meille päättäjille ja vanhemmille suuri ja erittäin tärkeä tehtävä jokapäiväisessä elämässämme ja työssämme. Me aikuiset tiedostamme oikeutemme kun taas moni lapsi on omista oikeuksistaan täysin tietämätön. Lapset ovat voimavara jota kannattaa hyödyntää myös kun tehdään lapsia koskevia päätöksiä. Lasten osallistuminen ja läsnäolo on paras tapa huomioida lasten oikeuksia.

Thomas Blomqvist

Kansanedustaja

Suomen Lasten Parlamentin neuvottelukunnan puheenjohtaja

Lapsella on oikeus osallisuuteen

Tasa-arvoisessa yhteiskunnassa oikeus osallistumiseen kuuluu jokaiselle ihmiselle ja on tärkeä osa ihmisen hyvinvointia. Lasten osallisuuden toteutuminen edellyttää aikuisilta, että lapsia kunnioitetaan ja heidän ajatuksistaan, tunteistaan ja tarpeistaan ollaan aidosti kiinnostuneita. Aikuisilla tulee olla valmius aitoon vuoropuheluun lasten kanssa. Lapsia tulee kuunnella ja tukea sekä kannustaa mielipiteiden muodostamiseen ja ilmaisemiseen. Lasten osallisuus tulee toteuttaa lapsilähtöisesti. Näennäskuuleminen ei toteuta osallisuutta. Osallisuus ei myöskään tarkoita, että lapset kantavat vastuun päätöksenteosta. Lasten tarpeet tulee ottaa huomioon suunnitelmia ja päätöksiä tehtäessä. Lasten tarpeiden huomioon ottaminen edellyttää lasten aitoa kuulemista. Tavoitteena tulee olla, että jokainen lapsi saa omassa kasvuympäristössään myönteisen kokemuksen osallisuuden toteutumisesta.

Mirjam Kalland

päsihteeri

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

20 vuotta täyttävä YK:n Lapsen oikeuksien sopimus on ennen kaikkea arjen työkalu vahvistaessamme lapsiystävällistä yhteiskuntaa. Lapsiystävällinen yhteiskunta näkee ja kuulee lapsen, ja kuuntelee, mitä lapsella on sanottavaa. Lapsen kuuleminen on päätöksentekijöille haaste, sillä lapset eivät äänestä. Juuri siksi, lapsen kansalais- ja poliittisten oikeuksien turvaamiseksi YK:n Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa valtioita ottamaan lasten näkemykset huomioon. Lapsilla on paljon sanottavaa, ja he ovat myös oman elämänsä parhaita asiantuntijoita. Kuunnellaan niin viisastutaan.

Pentti Kotoaro

päsihteeri

Suomen UNICEF

Lapsiasiavaltuutetun tervehdys

Suomen Lasten Parlamentti on kahden ensimmäisen vuoden aikana osoittanut itsensä hyvin tarpeelliseksi. Eri puolilta maata tulevat lapset ja heitä tukevat aikuiset ovat toimineet lasten osallistumisen lähettiläinä omassa kotikunnassaan. Osa lapsista on saanut äänensä kuuluville myös mediassa. Lapset ovat antaneet päättäjille hyviä aloitteita, jotka perustuvat lasten omaan asiantuntemukseensa.

Lapsiasiavaltuutettu on Lasten Parlamentin yhteistyökumppani. Muistutan päättäjiä lasten aloitteista. Näistä esimerkkejä ovat kaveripäivän viettäminen koulussa, kiusaamisen vähentäminen, lasten vaikutusmahdollisuudet mm. kouluruokailuun ja pihan toimivuuteen sekä kevyen liikenteen väylien lisääminen.

Lait eivät tule Suomessa lasten osallistumisen esteeksi vaan aikuisten asenteet ja toimintatavat. Muutetaan niitä yhdessä! Toivon, että nyt aloittavien uusien Suomen Lasten Parlamentin jäsenten kanssa yhteistyö vain tiivistyy. Lähetä vaan reippaasti postia, jos Sinulla on asiaa.

Maria Kaisa Aula

lapsiasiavaltuutettu

mariakaisa.aula@stm.fi

Lasten oikeuksien sopimus 20 vuotta – on siis juhlan aika! Maailman kaikkien lasten oikeuksien puolesta on tehty työtä jo pitkään lasten oikeuksien julistuksen ja sitten lasten oikeuksien sopimuksen myötä. Lasten ja nuorten osallistumiseen on kiinnitetty vuosia huomioita, mutta työ on edelleen kesken. Perheen tulisi olla keskeinen paikka, jossa lasten oikeuksia kunnioitetaan ja missä aloitetaan niiden opettelu. Koulu jatkaa sitten tuota työtä mahdollistamalla lapsille ja nuorille mahdollisuuden osallistua oma luokan ja oman koulun toimintaan ja vaikuttaa siellä tehtäviin päätöksiin. Luokkatoimikuntien ja oppilaskuntien toiminta on hyvä nivoa paikalliseen

päätöksentekojärjestelmään esimerkiksi nuorisovaltuuston tai vastaavan kautta. Meidän aikuisten on aina muistettava ottaa huomioon lapset ja nuoret kun teemme heitä koskevia päätöksiä. Lapset ovat tulevaisuuden tekijöitä ja päättäjiä, siksi heillä tulee olla mahdollisuus kasvaa ja kehittyä kotona, koulussa ja harrastuksissa. Tehdään tuota tulevaisuutta yhdessä – aikuiset ja lapset.

Jorma Kauppinen

johtaja

Opetushallitus

Lasten ja nuorten kokemus osallisuudesta liittyy ensi sijassa perheeseen. Jos heille ei synny kodissa, perheessä ja suvussa yhteisöllistä identiteettiä, on vaarana sosiaalinen juurettomuus. Harrastus- ja muut yhteisöt eivät kovin helposti korvaa tätä puutetta. Siksi pienten lasten perheiden tukemisessa on vielä yhteiskunnallamme tehtävää.

Osallisuudessa ei ole kyse niinkään osallistumattomuudesta, vaan vielä enemmän ulos sulkemisesta, yksin jättämisestä. Hyvin usein yksin jääneen kohdalla kyse on siitä, että muut ovat tehneet poissulkevia valintoja. Se voi olla traditio, jota on jatkunut vuosien ja vuosikymmenten ajan. Siksi on vedottava sekä läheisimpiin ihmisiin että yhteisöihin kuten kirkkoonkin, että he ja ne kääntäisivät tradition toisin päivin, sulkisivat yhteyteensä ja rohkaisisivat osallisuuteen.

Jukka Paarma

Arkkipiispa

Hyvät Suomen Lasten Parlamentin juhlaistuntoon osallistuvat,

Meillä on tänään syytä juhlaan! 20 vuotta sitten suurin osa maailman maista pääsi yhteisymmärrykseen siitä, minkä ikäiset ovat lapsia ja minkälaiseen elämään lapsilla on oikeus. Lapsen oikeuksien sopimuksessa määritellyt oikeudet kuuluvat kaikille lapsille riippumatta siitä, minkälainen lapsi on, minkälaisessa perheessä tai missä päin maailmaa hän asuu.

Meidän aikuisten velvollisuutena on huolehtia siitä, että lapset tietävät oikeuksistaan, he voivat elää turvallista ja hyvää elämää ja saada apua sitä tarvitessaan. Kun me aikuiset teemme päätöksiä, joilla on vaikutusta lasten elämään, meidän on pysähdyttävä miettimään, mikä ratkaisu olisi parasta lasten kannalta. Meidän aikuisten on muistettava, että lapset ovat yksilöitä ja erilaisia keskenään, emmekä me saa syrjiä ketään lasta tai lapsiryhmää. Vaikka lapsi ei voi päättää yksin omista asioistaan, ei se tarkoita sitä, että aikuinen voisi päättää yksin lasten asioista. Meidän aikuisten on aktiivisesti juteltava lasten kanssa, kysyttävä heiltä heidän ajatuksistaan, näkemyksistään ja toiveistaan ja annettava lapsille mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihinsa. Lapsiin pitää satsata, jotta he voivat elää mahdollisimman hyvää lapsuutta tänään ja huomenna ja nauttia siitä.

Iloista Lapsen oikeuksien juhlapäivää!

Hanna Markkula-Kivisilta

Pääsihteeri

Pelastakaa Lapset ry

Lapsuus ja nuoruus ovat elämänvaiheita, joiden aikana rakentuu pohja aikuisuudelle. Lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen aktiiviseen kansalaisuuteen on meidän kaikkien yhteinen tehtävä. Lapsilla ja nuorilla on oikeus osallisuuteen yhteiskunnan yhteisistä voimavaroista sekä oikeus osallistua myös päätöksentekoon kaikilla tasoilla kouluista ja päiväkodeista aina Yhdistyneisiin Kansakuntiin saakka. Lasten ja nuorten osallisuus yhteiskunnissa, joka puolella maailmaa on ensi arvoisen tärkeää. Me Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssissa uskomme lasten ja nuorten kykyyn ottaa osaa päätöksentekoon ja rakentaa parempaa maailmaa. Meille jokaisen lapsen ja nuoren mielipide on tärkeä. Toivotamme kaikille lapsille ja nuorille parasta lapsen oikeuksien juhlapäivää ja mitä vaikuttavinta juhlaistuntoa!

Ossi Heinänen

puheenjohtaja

Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry

Kuntaliiton tervehdys

Kotikunta, oma asuinalue ja tuttu lähikauppa ovat lapselle tärkeitä. Hän haluaa myös päästä itse osallistumaan oman maailmansa ja ympäristönsä suunnitteluun. Luonnonvarainen metsä voi olla lapselle paljon suurempi juttu, kuin viimeisen päälle suunniteltu, aidattu leikkipuisto.

Kuntien täytyy nuorisolain 8 pykälän mukaan järjestää lapsille ja nuorille mahdollisuus tulla mukaan paikallisen ja alueellisen nuorisotyön ja – politiikan käsittelyyn.

Också Kommunförbundet vill att barn och unga deltar i verksamheten.

De behövs för att berätta vad de vill. En hurudan gård är bra för

barnen? Hur kunde skolan vara en trivsammare plats för unga? Vilka är barnens och ungdomarnas rättigheter och skyldigheter?

Nuoret kannattaa ottaa mukaan. Kuka pitää kunnan pystyssä, jos emme ole huolehtineet siitä, että perässämme tulevat osaavat sen tehdä?

Kristina Wikberg

ruotsinkielisen toiminnan johtaja

Kuntaliitto

Jokaisen lapsen elämä on ainutkertainen. Lapsella on oikeus osallistua ja vaikuttaa itseään ja lasten elämää koskeviin asioihin kotona, päivähoitossa, koulussa ja lähiympäristössä. Lapsi tarvitsee ympärilleen välittäviä ja turvallisia aikuisia, joiden kanssa hän voi rauhassa harjoitella osallisuutta. Lapsen lähellä olevien aikuisten velvollisuus on kysyä ja kuunnella lapsen mielipidettä ja huolehtia siitä, että lapsen näkemys otetaan aidosti huomioon häntä itseään koskevista asioista päätettäessä.

Hyvää Lapsen oikeuksien juhluvuotta!

Tuija Metso

vt. toiminnanjohtaja

Suomen Vanhempainliitto

Lapsen osallistuminen on keskeinen lapsen oikeuksien sopimuksen ja myös suomalaisen lapsilainsäädännön periaate. Lasten kuuleminen ja osallistuminen itseään koskevien päätösten tekemiseen on tärkeää, koska lapsilla on tietoa, näkemyksiä ja ideoita, joita aikuinen ei tule edes ajatelleeksi. Kun lasta kuullaan hän oppii, että häntä arvostetaan ja hänen mielipiteillään on merkitystä. Lapsesta kasvaa aktiivinen kansalainen. Lasten osallistuminen antaa myös tuoreita ajatuksia, kun rakennetaan sellaista yhteiskuntaa, joka toimii myös tulevaisuudessa. Annetaan lapsille mahdollisuuksia osallistumisen oppimiseen!

Mauri Upanne

Toiminnanjohtaja

Lastensuojelun Keskusliitto

Kerhot ja osallisuus

Koulun kerhotoiminta on aidosti osallisuutta ja osallistumista. Se tukee ja kannustaa lapsia olemaan mukana oman elämän arkisissa asioissa ja virittää samalla yhteisöllisyyden kasvua. Koulussa kerhotoiminta vahvistaa lapsen tunnetta siitä, että juuri minä olen tärkeä ja arvokas juuri tällaisena kuin olen.

Tiina Karhuvirta

erityissuunnittelija

Kerhokeskus – koulutyön tuki ry

Nyt kuuntele mua! – Lapsilla on oikeus tulla kuulluksi niin meillä kuin maailmalla. Lapset ja nuoret muodostavat puolet koko maailman väestöstä. Heidän osallistumisensa yhteisen tulevaisuuden rakentamiseen onkin ensiarvoisen tärkeää.

Riitta Weiste

pääsihteeri

Plan

Suomen Lasten Parlamentti yhdistys ry

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

OPETUSHALLITUS

Kuntaliitto
Kommunförbundet

LAPSIAASIAVALTUUTETTU

KERHOKESKUS
- KOULUTYÖN TUKI

Kuntarahhoitus
MUNICIPALITY FINANCE

JYVÄSKYLÄ
uuden aallon kaupunki ~

Suomen Vanhempainliitto

KUNTIEN ELÄKEVAKUUTUS

Tampere

Printel
Lekolar

allianssi

SONECTA

HEXAGONIT

Helsingin kaupunki

ACADEMICA
INFORMATION

PONSI